

Česko v boji s melanomem: včasný záchyt a moderní léčba zachraňují pacienty se zhoubnými nádory kůže

4.8.2025 - Komerční sdělení | ČTK

„Melanom je jedním z nejagresivnějších kožních nádorů. Ačkoliv se daří zachytit téměř polovinu případů v časném stadiu, přibližně 20 % pacientů přichází k lékaři pozdě. V počátečních fázích je nemoc velmi dobře léčitelná, ale jakmile dojde k jeho rozsevu, situace se dramaticky zhoršuje. Díky moderní terapii však dnes dosahujeme výrazně lepších výsledků i u pacientů v pokročilých stádiích,“ říká prof. MUDr. Monika Arenbergerová, Ph.D., působící na Dermatovenерologické klinice 3. LF UK a ve Fakultní nemocnici Královské Vinohrady. Přestože melanom nejčastěji postihuje osoby ve věku 70-74 let, ohrožuje i mladší ročníky. Polovina pacientů se zhoubným melanomem kůže je ve věku 53-75 let a 17 % nemocných umírá ve věku do 60 let.

Česká republika dlouhodobě patří mezi země s vyspělým systémem včasné detekce a v mezinárodním srovnání dosahuje nadprůměrných výsledků (11. místo v rámci Evropy a 14. místo na celém světě). I díky tomu dochází k nárůstu incidence – počet osob s nově diagnostikovaným onemocněním na 100 tisíc obyvatel narostl mezi lety 2019 až 2023 v průměru o 25,7 %. V posledních letech však pozorujeme zpomalení růstu a náznak stabilizace.

„Včasný záchyt doslova zachraňuje životy. U stadia I dosahuje pětileté relativní přežití téměř 100 %, zatímco u stadia IV jen 29 %. V posledních letech se u nás úmrtnost na melanom stabilizovala, což je jednoznačný výsledek prevence, včasné diagnostiky a moderní systémové léčby, která prodlužuje přežití i u metastatických onemocnění,“ vysvětluje prof. RNDr. Ladislav Dušek, PhDr., ředitel Ústavu zdravotnických informací a statistiky ČR.

V rámci Evropy způsobuje zhoubný melanom 80 % všech úmrtí na kožní nádory[1]. V EU27 bylo v roce 2020 diagnostikováno přes 116.000 nových případů, z toho zhruba 15.700 v pokročilém stadiu III a IV. Ještě v roce 2010 byla pětiletá míra přežití u stadia IV v jednotkách procent. Díky zavedení imunoterapie a cílené léčby se však například v Nizozemsku tato doba více než zdvojnásobila. Odhaduje se, že napříč EU27 umožnily inovace přežít dalším více než 2300 pacientům v horizontu pěti let od diagnózy.

Moderní péče v dermatologických a komplexních onkologických centrech dnes zahrnuje imunoterapii nebo cílenou léčbu, která působí na konkrétní genetické a biologické charakteristiky nádoru. *„Význam inovací v oblasti léčby melanomu je zcela zásadní. Díky výzkumu máme k dispozici terapie, které výrazně mění životy pacientů, u nichž by ještě před několika lety byla prognóza velmi nepříznivá,“ doplňuje Mgr. David Kolář, výkonný ředitel Asociace inovativního farmaceutického průmyslu.*

Pozitivní výsledky inovativní léčby potvrzuje i osobní zkušenost pacientky **Petry Cíchové**: *„Moje onemocnění bylo ve stadiu, kdy už nešlo jen o chirurgický zákrok. V těle se mi objevily metastázy – hlavně na mozku, ale i v podpažní jamce nebo v prsu. Díky cílené biologické léčbě, kterou jsem podstoupila ve specializovaném centru, se ale můj stav stabilizoval a mohu se postupně vracet k běžnému životu. Jsem přesvědčená, že právě inovativní léčba mě zachránila.“*

Inovativní léčba dramaticky zlepšuje vyhlídky pacientů s onkologickými onemocněními a zhoubný

melanom kůže není výjimkou. To zdůrazňuje potřebu kontinuálního přístupu k inovativním lékům. Pandemie covidu-19 ukázala, jak snadno se může systém prevence narušit – v letech 2020 a 2021 poklesl počet nových diagnóz pravděpodobně v důsledku omezené dostupnosti zdravotní péče. Tento výpadek mohl u části pacientů zhoršit jejich vyhlídky.

Přestože je důležitá kvalitní léčba, nejlepší ochranou před melanomem zůstává prevence. Odborníci doporučují vyhýbat se nadměrnému a intenzivnímu slunečnímu záření, používat krémy s vysokým SPF, chránit pokožku zejména dětí a osob se světlou kůží nebo s větším množstvím pigmentových znamének. A po létě nezapomenout na kontrolu u dermatologa, který znaménka prohlédne pomocí dermatoskopu.

*„Prevence, včasný záchyt a dostupnost moderní léčby jsou základními pilíři v boji proti zhoubnému melanomu kůže. Když jeden z nich chybí, může to znamenat rozdíl mezi životem a smrtí. Je důležité sledovat, jestli se znaménka zvětšují, mění barvu, svědí, nebo dokonce krvácejí. Jakmile si všimnete jakýchkoliv změn, neprodleně vyhledejte lékaře,“ uzavírá **prof. MUDr. Petr Arenberger, DrSc., MBA, přednosta Dermatovenerologické kliniky FN Královské Vinohrady.***

Inovace pro život II

*Inovativní léčba má sílu změnit lidské životy – a nejen to. Pomáhá také celé společnosti tím, že přináší úspory veřejným rozpočtům a zvyšuje kvalitu života pacientů. Právě to ukazuje náš projekt **Inovace pro život**, který realizujeme ve spolupráci s Ústavem zdravotnických informací a statistiky ČR (ÚZIS). Společně přetváříme zdravotnická data do širšího zdravotně-sociálního kontextu a ukazujeme, jak zásadní dopad mají moderní terapie nejen na zdraví, ale i na ekonomiku. Projekt jsme spustili v roce 2019 analýzou devíti terapeutických oblastí – a výsledky byly jasné: inovativní léčiva nejsou náklady, ale investice, která se státu dlouhodobě vyplácí. Na úvodní studii jsme navázali další fází, projektem **Inovace pro život II**, ve které se zaměříme na efektivitu centrové léčby u konkrétních onemocnění. Výsledky průběžně zveřejňujeme a věříme, že přispějí k lepšímu pochopení inovací pro pacienty i zdravotnický systém.*

AIFP

Asociace inovativního farmaceutického průmyslu (AIFP) sdružuje 35 společností, které dokážou vyvinout a uvést na trh nové, účinnější a bezpečnější léky. AIFP je členem Evropské federace farmaceutických společností a asociací (EFPIA) a intenzivně spolupracuje s Mezinárodní federací farmaceutického průmyslu a asociací (IFPMA) a Americkou asociací inovativních farmaceutických firem (PhRMA). Více informací na www.aifp.cz.

[1] European Federation of Pharmaceutical Industries and Associations (EFPIA) – Melanoma (Immuno-& targeted therapy saving melanoma patient lives)

Zdroj: AIFP

<https://www.ceskenoviny.cz/tiskove/zpravy/cesko-v-boji-s-melanomem-vcasny-zachyt-a-moderni-lecba-zachranuji-pacienty-se-zhoubnymi-nadory-kuze/2705228>